

ग्रामपंचायत राज्य सरकार
ग्रामपंचायत जिलाधिकारी

ग्रामपंचायत

Page No. _____
Date / /

28.8.18 वापे 10AM
महाराष्ट्र → 27854 / 27899
सर्वमजदारी UP जयंत श्री कुलकर्णी
भारतातील पहिली गा.प → बगदरी (नांदेड, राजवडाला)
महाराष्ट्रातील पहिली गा.प → इंदमतपूर (सातारा)
अवैधानिक ग्रामपंचायतीचा जिल्हा → सातारा (1400+)
लातूर जिल्ह्यात गा.प → 786

* कुलम 400 (20) नुसार - स्थापना

* मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम - 1958 (कु 5 नुसार)
↓
2012 नावात बदल → महा. गा.प अधिनियम 1958 (कु 5)

* E - ग्रामपंचायत सवळीारे पहिले राज्य देशातले → आंध्र प्रदेश

महाराष्ट्रातला पहिला ग्रामपंचायत जिल्हा → दिंडोली / अमरावती

* E - office → सिंधुदुर्ग / नागपूर

* E - Administrative (प्रशासन) → सिंधुदुर्ग

* सहा राज्य सरकार ग्रामपंचायत कामकाज online प्रणाली → आपले आवडते सेवा केंद्र

* ग्रामपंचायत डिजीटल करधारा → ग्रामप्रणाली (2012-15)

* WiFi सुविधा पुरवठ्यासाठी लामचा जिल्हा → नागपूर

* महाराष्ट्रात पहिली संपूर्ण महिला ग्रामपंचायत → भारत गा.प. (रायगड)

(अवति श्रीमंत)

महाराष्ट्रात महसूल उत्पादनात

अग्नेसर ग्रामपंचायत

कात्रज (ग्रामपंचायत)
पुणे

ग्रामसभेने वरखास्त केलेली

पहिली ग्रामपंचायत

देवगाव (अकोला)

भारतात सर्वात जास्त ग्रामपंचायत

राज्य

१. उत्तरप्रदेश
२. महाराष्ट्र

भारतात सर्वात कमी ग्रामपंचायत

असलेले राज्य

केरळ

भारतात स-ग्रामपंचायत सदस्यसंख्या

→ 5-31

महाराष्ट्रातील ग्रामपंचायत सदस्यसंख्या

→ 7-17

महाराष्ट्रातील ग्रामपंचायतीचे कार्यकारी प्रमुख

:- संपन्न

महाराष्ट्रातील ग्रामपंचायतीचे प्रशासकीय प्रमुख

:- ग्रामसेवक

सचिव

ग्रामपंचायत एकूण

79

विषयावर काम करते.

महाराष्ट्रातली उत्कृष्ट ग्रामपंचायत

→ दिश्वी वाजार (अकोला)

MH पहिली ग्रामसभेने वरखास्त

केलेली ग्रामपंचायत

→ पाटोवा (औ. वा. द.)

अकोला (देवगाव)

पाटोवा

ग्रामपंचायतीची स्थाना [कुलम 10]

महाराष्ट्र मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 नुसार

मह. ग्रामपंचायत 3 स्तर

- १) उोंगरी → 300 लोकसंख्यावस्तीना ± ग्रामपंचायत] किमान 1000
 अद्विवासी → 450 लोकसंख्यावस्तीना ± ग्रा. प
 २) पठारी → 500/600 (वर्ग) लोकसंख्या ± ग्रा. प.
 ३) → किमान 2000 लोकसंख्या वस्तीना ± ग्रामपंचायत कर

ग्रामपंचायत स्थापनाचा अधिकार

शुद्धापन करत

↓
राज्य सरकार किंवा विभागीय आशुक्त

पोन किंवा 2 पेक्षा जास्त खेडी एकत्र करून → गटग्रामपंचायत
 स्थापन

जिल्हाधिकारी

MH ग्रामपंचायत सदस्यसंख्या → 7 ते 17 सदस्य

लोकसंख्या

सदस्य

भारतात

5 8 31

कमीत जास्वीत

500 - 1500	→	7
1501 - 3000	→	9
3001 - 4500	→	11
4501 - 6000	→	13
6001 - 7500	→	15
7501 - 9000	→	17

लोकसंख्या प्रमाणानुसार
 सदस्यसंख्या निश्चित

↓
 जिल्हाधिकारी

ग्रामपंचायत निवडणुका

मुंबई अधिनियम ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 कायदा
(कलम - 11 ते 15.)

शा.प निवडणुका जाहीर → राज्य निवडणुक आयोग
मतदानाची प्रक्रियानुसार →
आश्वास → जिल्हाधिकारी
उमेदवाराचे वय → 21 वर्षे पूर्ण

डिपॉजिट → खुल्या गटातील सर्वसंख्या - 500₹
मागासवर्गीय - 100₹
महिला उमेदवार - 100₹

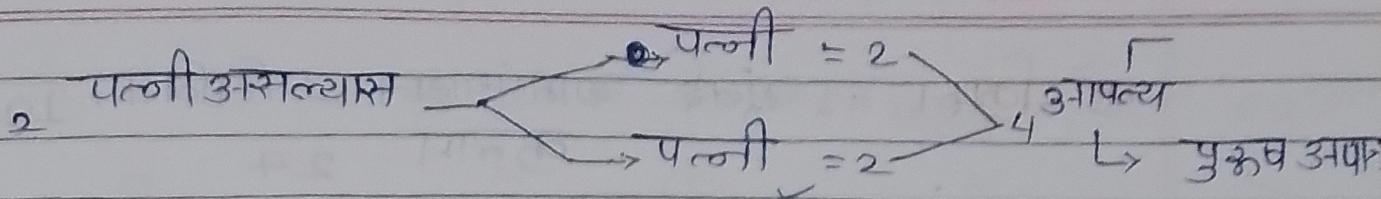
हे डिपॉजिट परत मिळवण्यासाठी प्रक्रियातील एखादा मताच्या
 $\frac{1}{6}$ भेद अपेक्षित

खर्चमर्यादा → 25000 ते 1,75,000 एवढा खर्च
ग्रामपंचायत निवडणुकीत करतो

1 जन - 1995 → नंतर जन्मलेल्या वीणास
उमेदवार → 7 वीणास
असावा

उमेदवाराच्या 8 धरी शिवालय असोवे (निवडणुक
आत्मसात = 6 महिन्यांच्या आत त्याचे
काढून ग्रामनिवकाकेड द्यावे) Photo

12-Sep-2001 शासन निर्णय → उमेदवारास 2 पेक्षा जास्त आप्त
नसकित असतील तर निवडणुक लढवण्यास अपात्र असेल

आरक्षण :

अनुसूचित जाती, जमाती → लोकसंख्येच्या प्रमाणात
(SC) (ST) आरक्षण असेल.

इतर मागासवर्गीयांना → 27% (एकूण जागेच्या)
आरक्षण (OBC) त्यात 50% महिलांना
आरक्षण

महिलांना → 50% एकूण जागेच्या

सरपंचपद आढीपाळीने उपसरपंच पद कधीच आरक्षित
आरक्षित असेल व नसेल.

ग्रामपंचायत सदस्य → सरपंच कुलम 30

→ उपसरपंच कुलम 30 (A)

→ प्रोटो मतदान पद्धतीद्वारे

→ ग्रा.प. सदस्य

निवड

→ सरपंचाची निवडून आलेल्या
सदस्यातून निवड

सरपंच

→ निवड

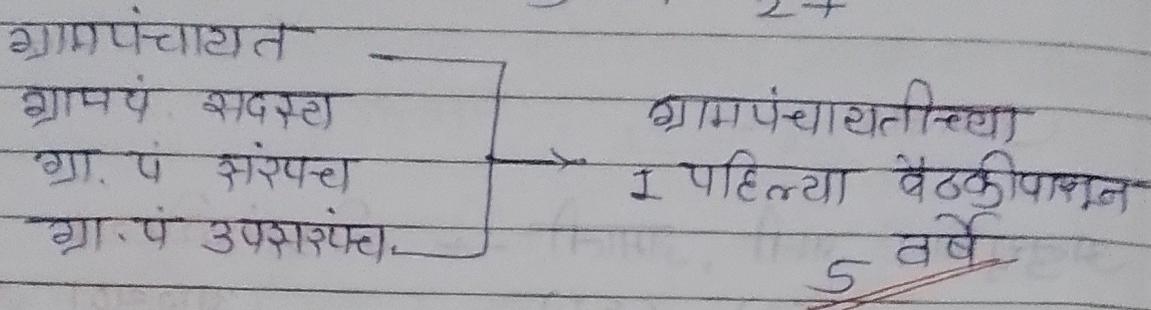
→ जनतेकडून

उपसरपंच

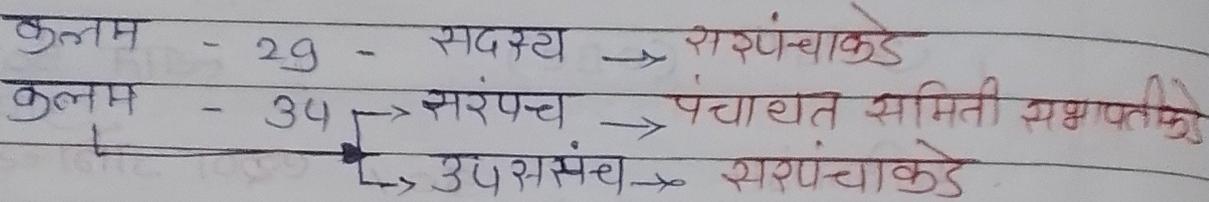
→ निवड

→ निवडून आलेल्या सदस्यांमधून

कार्यकाल - मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958
कुलम 27

राजीनामा

ग्रामनिधी [Village Fund]

→ मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 कुलम 57(1)

- धरपट्टी, नळपट्टी, यात्राकर, बाजारकर, गाथरज जमिनीचे भांडे, दुकानाचे भांडे, ग्रामपंचायतीच्या अंगार विक्रीतून आलेले पैसे, पिकूजिचा व्याजावरील 30% बँकाकडून प्राप्त होणारी रक्कम शासनाने अनुदान व बिबी

ग्रामनिधी सांभाळण्याचे काम → ग्रामसेवक
(खर्च व जमा करण्याचे काम)

↓
Account → ग्रामसेवक व सरपंच (Joint A/c कुसार)

■ अंदाजपत्रक :- मु. ग्रा. प. अ. कायदा 1952 (खलम 62)

■ ग्रामसेवक → प्रत्येक वर्षी 31 dec पूर्वी तयार करते तयार केलेल्या अंदाजपत्रकाला तत्पुर्वी मंजूरी ग्रामसेवक

■ अंतिम मंजूरी → पंचायत समिती

■ पंचायत समितीकडे सादर केलेल्या दिनांकापासून 2 महिन्यांच्या आत (60 दिवसात) पंचायत समितीची मान्यता द्यावी

■ दुरुस्ती करून किंवा दुरुस्तीशिवाय अंदाजपत्रक स्विकारते व मंजूरी देते (पंचायत समिती अंदाजपत्रक फेरबदल नही)

संरपंच व उपसंरपंचांचे मानधन

लोकसंख्या	संरपंच मानधन (महिला)	उपसंरपंच मानधन (महिला)
1) 0 - 2000	→ 3000/-	1000/-
2) 2000 ते 8000	→ 4000/-	1500/-
3) 8000 ते च्यापुढे	→ 5000/-	2000/-

या रकमेच्या (एकूण) → 75% रक्कम → राज्याच्या संघीत निधीतून
25% रक्कम → ग्रामनिधीतून

ग्रामपंचायत सदस्यांना वेळीक भत्ता

संरपंच व उपसंरपंच → 300 ₹

ग्रामसभ्ना

मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958
(कलम - 186)

Page No

Date

- ग्रामसभ्ना वोलवणे व अध्यक्ष स्थान
दिव्काशे जबाबदारी → सरपंच
- सरपंचाच्या अनुउपरिस्थित → उपसरपंच
दोघांच्या अनुउपरिस्थित → सदस्य
- ग्रामसभ्नाची पुर्कसूचना, नियोजन, अहवाल
इतिवृत / अहवाल जतन करणे → ग्रामसेवक
- एका वर्षति → 4 ग्रामसभ्ना → आर्थिक वर्ष सुरु झाल्यास
2 महिन्यांच्या आत पहिली
(1 मे, 15 Oct, 2 Oct, 26 Jan) ग्रामसभ्ना व ध्यावी
दोन ग्रामसभ्नामधील अंतर 3 महिन्यांपेक्षा जास्त नसेल
चात्रता गावातील 18 वर्ष पूर्ण झालेले स्त्री-पुरुष
त्यांचे मतदारवादीत नाव असोवे
- गणसंख्या गावातील एकूण लोकसंख्येच्या 15% पेक्षा
100 नागरिक